PEDAGOGIK JARAYONNI LOYIHALASH TEXNOLOGIYASI

Axmadova Sh.V., GDPI “Pedagogika va psixologiya” kafedrasi stajyor-o‘qituvchisi,
Eshdavlatova E., GDPI 3- bosqich talabasi.

Annotatsiya: Mazkur maqolada pedagogik jarayonni loyihalash texnologiyasining nazariy asoslari, mazmuni hamda amaliy qo‘llanilish imkoniyatlari yoritilgan. Pedagogik faoliyatni samarali tashkil etish uchun loyiha asosida yondashuvning ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, o‘quv jarayonini tizimli rejalashtirish, pedagogik maqsadlarni aniqlash, ta’lim mazmunini tanlash va mos metodlarni belgilash bosqichlari ko‘rib chiqiladi. Tadqiqotda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlarning loyihalash jarayoniga integratsiyasi ham o‘rganiladi. Ushbu maqola pedagoglar, metodistlar hamda ta’lim sohasida ilmiy izlanish olib borayotgan tadqiqotchilar uchun foydali bo‘lishi mumkin.

Kalit so‘zlar: Pedagogik jarayon, loyihalash, ta’lim, texnalogiya, pedagogik metodlar, o‘quv jarayoni, innovatsiya, baholash, tahlil qilish.

Annotation: This article discusses the theoretical foundations, content and practical application of pedagogical process design technology. The importance of a project-based approach for the effective organization of pedagogical activity is analyzed. The stages of systematic planning of the educational process, determination of pedagogical goals, selection of educational content and determination of appropriate methods are also considered. The study also studies the integration of modern pedagogical technologies and interactive methods into the design process. This article may be useful for educators, methodologists and researchers conducting scientific research in the field of education.

Keywords: Pedagogical process, design, education, technology, pedagogical methods, educational process, innovation, evaluation, analysis.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические основы, содержание и практическое применение технологии проектирования педагогического процесса. Анализируется значение проектного подхода для эффективной организации педагогической деятельности. В нем также рассматриваются этапы системного планирования образовательного процесса, определения педагогических целей, выбора образовательного содержания и определения соответствующих методов. В исследовании также изучается интеграция современных педагогических технологий и интерактивных методов в процесс проектирования. Статья может быть полезна педагогам, методистам, научным сотрудникам, ведущим научные исследования в области образования.

Ключевые слова: Педагогический процесс, проектирование, образование, технология, педагогические методы, процесс обучения, инновации, оценка, анализ.

Pedagogik jarayonni loyihalash – bu ta’lim tizimini tashkil qilishning muhim jihatlaridan biridir. Ta’lim jarayoni samarali va maqsadga muvofiq olib borilishi uchun, uni rejalashtirish va tizimli ravishda tashkil etish zarur. Pedagogik jarayonni loyihalash texnalogiyasi nafaqat ta’lim tizimining samaradorligini oshirishga, balki o‘quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Bu esa, o‘z navbatida, ta’limning sifatini va natijasini yaxshilaydi. Ushbu esse pedagogik jarayonni loyihalash texnalogiyasining asosiy prinsiplari, uning tarkibi, o‘quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan metodlar va texnologiyalar haqida fikr yuritadi. Pedagogik jarayonni loyihalash jarayoni ta’lim sifatini belgilovchi asosiy omil hisoblanadi. O‘quvchilarning individual ehtiyojlari, ular o‘rganadigan fan va uning metodikasi, o‘qituvchining malakasi – bularning barchasi ta’lim jarayonining muvaffaqiyatli amalga oshirilishida hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Ta’lim jarayonini rejalashtirish, maqsad va vazifalarni aniq

belgilash orqali o‘quvchilarga yuqori sifatli bilimlar berish mumkin. Pedagogik jarayonni loyihalashning asosiy maqsadi o‘quvchilarga nafaqat bilim, balki o‘z fikrlarini erkin ifodalash, muammolarni yechish va ijodiy yondashuvlarni rivojlantirish imkoniyatlarini yaratishdir. Ta’lim jarayonini loyihalash jarayonida o‘quvchilar uchun qulay sharoitlar yaratish, ularning bilim olish jarayonidagi faolligini oshirish uchun metodik yondashuvlarni takomillashtirish zarur. Bu yondashuvlar o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga va ta’limga bo‘lgan qiziqishini oshirishga yordam beradi.

Pedagogik jarayonni loyihalash texnalogiyasi bir necha asosiy elementlardan iboratdir:

1. Maqsadlar va vazifalarni aniqlash: Har bir ta’lim jarayoni aniq maqsad va vazifalar asosida loyihalanishi kerak. Maqsadlar o‘quvchilarga qanday bilim va ko‘nikmalarni berish zarurligini belgilaydi. Bu jarayonda o‘quvchilarni darsga jalb qilish va ularning qiziqishini oshirish uchun maqsadlarni to‘g‘ri belgilash muhimdir.
2. Pedagogik metodlar: Ta’lim jarayonida foydalaniladigan metodlar o‘quvchilarning qobiliyatlariga, yoshi i va ehtiyojlariga mos bo‘lishi kerak. O‘qituvchi samarali metodlarni tanlashi orqali o‘quvchilarning faolligini oshirishi, darslarni qiziqarli va interaktiv tashkil etishi mumkin. Shu bilan birga, yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish, o‘quvchilarga zamonaviy bilimlarni berishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.
3. O‘quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqish: Pedagogik jarayonni loyihalashda o‘quv dasturlari va rejalari o‘quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan bo‘lishi kerak. Dasturda ta’lim jarayonining barcha bosqichlari, darsning maqsadi va o‘quvchilarning faoliyatini oshirishga qaratilgan metodlar aniq ifodalangan bo‘lishi lozim.
4. Baholash va tahlil qilish: Pedagogik jarayonning samaradorligini baholash va tahlil qilish jarayoni ta’lim sifatini oshirishga imkon beradi. Baholash nafaqat o‘quvchilarning bilimini tekshirishni, balki ularning faolligini va o‘zlashtirish darajasini o‘lchashni o‘z ichiga oladi. Bu jarayonning tahlili o‘qituvchining kelgusi ishlarida yaxshilanishlar kiritishiga yordam beradi.

Bugungi kunda pedagogik jarayonni loyihalashda zamonaviy texnologiyalar va innovatsion metodlar muhim rol o‘ynaydi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, multimediya vositalari va interaktiv o‘qish metodikalaridan foydalanish ta’lim jarayonini samarali va qiziqarli qiladi. Shuningdek, onlayn platformalar orqali masofaviy ta’limning rivojlanishi o‘quvchilarga yanada ko‘proq imkoniyatlar yaratadi. Ta’lim texnologiyalaridan samarali foydalanish, o‘quvchilarning bilim olish jarayonini kengaytirish va o‘rganishdagi qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. Pedagogik jarayonni loyihalashda o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasini baholash juda muhimdir. Ta’lim jarayonining samarali bo‘lishi o‘quvchilarni faollashtiradi va ularning bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi. Baholash usullarini diversifikatsiya qilish, har bir o‘quvchining o‘rganish usulini hisobga olish, shuningdek, baholashni faqat testlar bilan cheklamaslik muhimdir. Interaktiv baholash

tizimlari, guruhli ishlar va ijodiy loyihalar o‘quvchilarning bilimini mustahkamlashda samarali vositalardan biridir.

Xulosa. Pedagogik jarayonni loyihalash texnalogiyasi ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish, o‘quvchilarni nafaqat bilim bilan ta’minlash, balki ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. To‘g‘ri loyihalangan ta’lim jarayoni o‘quvchilarga sifatli bilim berish, ularning mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va muammolarni yechish ko‘nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Pedagogik jarayonni loyihalashda innovatsion metodlar va texnologiyalardan foydalanish, o‘quvchilarning ehtiyojlari va imkoniyatlariga mos keluvchi yondashuvlarni tanlash muhimdir. Bu orqali ta’lim tizimi yanada samarali va rivojlangan bo‘lishi mumkin.

Tavsiyalar. Pedagogik jarayonni loyihalashda tizimli yondashuv asos sifatida qabul qilinishi, maqsad, mazmun, metod, vosita va natijaning o‘zaro bog‘liqligi ta’minlanishi zarur. Loyihalash jarayonida ta’lim oluvchilarning individual xususiyatlari, qiziqishlari va ehtiyojlari inobatga olinishi lozim. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar (masalan, AKT, interaktiv metodlar, loyiha asosidagi o‘qitish)dan faol foydalanish tavsiya etiladi. O‘quv dasturlari va rejalari ishlab chiqilishida kompetensiyaviy yondashuv ustuvor bo‘lishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlari:

1. Xodjayev, T. Pedagogika va ta’lim texnologiyalari. Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti. 2019.
2. Ismailov, A., & Salimov, M. Pedagogik jarayonni loyihalash. Toshkent: Akademnashr.2020
3. G’ulomov, B. Innovatsion pedagogika: nazariy va amaliy yondashuvlar. Toshkent: Fan va texnologiya.2018
4. O‘raqov, A. Pedagogik jarayonni takomillashtirish metodikasi. Toshkent: O‘quvchi.2017